

Не вмірає душа наша, і неситий не вноре
Не вмірає воля, На дні моря поля,

Не скує душі живої,
І слова живого,

Не понесе слави Бога,
Великого Бога.

Т. Шевченко.

НАШЕ СЛОВО

NASHE SLOVO

Ukrainian educational monthly, published by the Shevchenko Enlightenment Society of the
Ukrainian Presbyterian Church, Oshawa, Ont. Rev. Luke Standret, editor.

Видає Просвітне Товариство ім. Тараса Шевченка при Українській Пресвітерській Церкві в
Ошаві, Онт. Канада. Редагує проп. Лука Стандрет. Передплата в Канаді 50 ц.,
у Зл. Державах 75 ц. Поодинокий примірник 5 ц.

Адреса: Nashe Slovo, 326 Ritson Rd. S., Oshawa, Ont., Canada.

Рік 3-й 8 Серпень 1935 Oshawa, Ont., August 1935 Volume 3 No 8

І В А Н Ф Р А Н К О,
/15-8-1856 - 28-5-1916/.

Я весь свій вік, весь труд тобі дав
У незломнім зав'язатті, -
Підеш ти у мандрівку століть
З мого духа печаттю.

Іван Франко /"Мойсей"/

15-го цього місяця минає 79 років від народження найбільшого письменника, поета й ученого Галицької України, Івана Франка. І ми волимо згадати Франка незлим-тихим словом з нагоди роковин його народження, ніж з нагоди роковин його смерті. Бо смерть, звичайно, нагадує нам відсутність життя й припинення діяння тоді, як народження нагадує нам боротьбу за життя, рух, акцію. Смерть нагадує нам похорон, цвинтар і пригноблючі похоронні мелодії тоді, як нам, що переживаємо такий період визвольної боротьби, треба мелодій, щоб розбуджували в нас хадобу національного життя, силу, ентузіазм, запал; гартували духа; гнали до великих діл; рвали до бою з ворогами нашої правди й нашої волі. Вкоротці, нам треба цього, що розбуджує такого духа, як був у Франка, що для українського народу стався синонімом змагання й праці.

Бо ж Франко не був тільки великим писателем у звичайному розумінні слова й кабінетним ученим, а чимсь більшим - він був також невтомним громадським діячем, що свою долю неподільно зв'язав з долею свого народу, був ревним пропагатором нових визвольних ідей, був непримиримим борцем за всебічне розкріпощення й краще майбутнє рідного народу. І працював він у тому напрямі щиро, завзято, з фанатизмом прозеліта.

А величавий похорон Франка, що в травні 1916 року відбувся у Львові, був властиво тільки похороном останків колись сильної тілесної будівлі, в якій через кількадесять років домував живий і невимірний дух Франка. Цей дух Франка - живе далше. Він - цей "вічний революціонер" живе в серцях і діє в житті все більшого й більшого числа українців. Бо живого духа, як писав сам Франко, не в силі подолати навіть наші вороги, хоч вживають до того тортури, тюремних мурів, муштрованих військ, лаштованих гармат і шпіонажі.

Чим же є великий і цінний для сучасного українця Іван Франко? Не тільки тим, що написав великої літературної вартості повісті, оповідання й поезії; не тільки тим, що був суспільним діячем, критиком, істориком, соціологом, філософом і політиком. Ні. Великий Франко тим, що в додатку до всього, що ми вичислили, він був ще великий духом і характером. Як такий, став він на шляху боротьби за краще майбутнє народу, духовним вождом як

для сучасних йому, так і для грядучих поколінь. Бо ж знаємо, що він ні за що не хотів бути "порядним Русином", не йшов на ніякі компроміси з властивими йому гнобителями, не просив у них ласки, не вірив у їхню лицемірну приязнь, не поклонився навіть "князям рідної церкви" /для яких він і його праця були сім'єю в оці/, відкидав всяку угодовщину - а за те мужно йшов шляхом боротьби й других кливав за собою:

Гей, брати! В кого серце чистее,
Руки сильніі, думка чесная -
Прокидайтесь!
Встаньте, слухайте всемогущого
Поклику весни!

Сійте в головах думи вольніі,
В серцях жадобу братолюбіа,
В грудях сміливість до великого
Бож за добро, щастя й волю всіх!
Сійте! На пуху, на живу рілю
Впадуть сімена думки зашої!

У відплату за таку "бунтівницьку" роботу й такі "еретицькі" думки Франко був переслідуваний, арештований, караний тюрмою. Відібрано йому навіть нагоду заробітку на прожиток свій і своєї родини. Мимо його надзвичайних здібностей, високої освіти й доброго підготовлення до університетської кар'єри, його не допущено на опорожнену катедру професора української літератури у львівському університеті. А про це, що його не допущено на професорську посаду, постаралися і поляки і наші тодішні "реальні" політики та уніятські церковні гієрархи. А що більше, українські панки й підпанки прогнали його з українських установ, шурнали його, трималися від него здалека, немов від прокаженого. Про свої переживання внаслідок цього остракізму пише Франко ось як:

Відцуралися люди мене!
Сеї та той надійде і мине!
Тільки боязко скося зирне...
Чи болять ті люди мене?

Я блукаю, як звір серед гір,
Серед шуму вулиць містових,
В серці чую слова, мов докір:
Ти проклятий один серед них!

Самотно ходжу я, мов блуд,
З горем в серці нестерпно важким...
Всі знайомі минають, ідуть -
Поділитися горем ні з ким.

Так карали Франка свої люди, хрещені українці, за те тільки, що не хотів кривити душою, не хотів поклонитися неправді, а навчав і поступав згідно зі своїми переконаннями та трактував українську справу зі становища інтересів українського народу.

Сказано вже, що Франко був не тільки великий інтелектом, але й великий характером. І тому якраз, що він був великий характером, мусів він так тяжко й багато страждати. Безхарактерник з інтелектом такої величини був би на місці Франка жив вигідним життям, був би напевно дістав одну з найбільше платних посад, а в очах австрійсько-польської влади й уніятської святоюрської гієрархії був би порядним і на пошану заслужуєчим громадянином. А тому, що Франко був не тільки незвичайно здібний й ученою, але й незвичайно чесною й послідовною людиною, мусів ціле своє життя перебувати в матеріяльних нестатках і терпіти морально через перешкоди й переслідування чужої влади й нашої заскоружої й туполобої "еліти".

Та проте Франко таки викликав у житті українського суспільства страшну бурю ідей. Та буря прочистила стухлу галицько-українську атмосферу, а тоді хвижик нашого національного життя в Галичині почав сильно бити. Серед гнилого спокою й олімпій байдужности нараз стало чути клекіт боротьби й гомін нових клівів - передусім серед більш ідейного українського студентства.

Тепер саме ми є свідками того, як на українських землях під окупантами живий дух Франка-революціонера далше проявляється в тих українських борцях, що кинули визов гнобителям українського народу й зовуть решту своїх братів стати до боротьби проти сваволі наїзників. Ми, що живемо по цьому боці океану, радіємо кожному вістком про геройський опір, який українські селяни ставлять наїзницьким владам; радіємо, чуучи, що на українських землях у підпіллі росте українська боева сила, ростуть ряди боевиків. Знаймо ж, що ряди тих боевиків складаються з духових дітей Франка, що йдуть за могутнім голосом його духа. Їхня гаряча любов до віччини, геройські зусилля й цілковита відданість визвольній ідеї - це як-

раз та печать Франкового духа, з якою, як він сам передсказав, наш народ піде "у мандрівку століть" в боротьбу за права вободного життя й розвитку.

Придивляючись уважно оучасній українській дійсності на рідних землях, бачимо, що духові нащадки Івана Франка - ті, що йдуть одинокою гідним свідомого й чесного українця шляхом, а відкидають угодовещу політику, як це він робив - досвідчують таких же самих докорів, бойкотувань і переслідувань, як він досвідчував. Історія повторяється, але тепер уже в більших розмірах, бо дух Франка опановує більші шари народних мас.

Ініні там, на рідних землях, у незломному зазятті віддають себе й свій труд своєму народові цілі кадри духових нащадків Франка, боевиків. І вони, як він колись, отричаються з докорами, осудами й опором з боку таких своїх українських угодовців. І вони, як він колись, зазнають жорстоких переслідувань з боку ворожої влади, каряться по тюрмах, зносять голод, спрагу та фізичні й моральні терпіння. І вони, як він колись, жертвують особистим щастям, а також щастям своїх рідних. І вони, як він колись, горять вогнем святої любови до свого народу і, станувши на шлях революційного націоналізму, готові на найбільшу жертву для Вітчизни - бо, як і він колись, вони переконані, що тільки

"Кров'ю власною, власними кістками
Твердий змуруємо гостинець і за нами
Прийде нове життя, добро нове у світ".

Л. С.

ПРОП. АЛЕКСАНДЕР КУМАН,

новий пастор Української Пресвітерської Церкви, в Ньюарку, Н. Дж.

Як читачам "Нашого Слова" вже відомо, проп. Василь Кузів, довголітній пастор ньюарської української пресвітерської громади виїхав на сталий побут до старого краю, куди був покликаний тамтешніми українськими євангельськими громадами на суперінтендента Укр. Єванг. Реформованої Церкви. На його місце ньюарська церква покликала проп. Александра Кумана, який до цього часу був пастором пресвітерської церкви в Ізмей, Монтана. Своєю пасторською працею в Ньюарку зачав проп. А. Куман в місяці липня, ц. р.

Проп. А. Куман родився в Галичині й там дістав початкову й середню освіту. Гімназію скінчив у Тернополі. Служив в Українській Армії з рангом надпоручника /oberleutnant/ при артилерії і брав участь у визвольній українській війні. Опісля студіював в університеті в Берліні, Німеччина. В 1935 році прийшов до Злучених Держав і негайно записався на богословські студії в теологічному семінарі в Блумфілд, Н. Дж. Згодом перейшов до теологічного семінара в Принстон, Н. Дж., де в 1930 році скінчив богословські студії й одержав ступінь бакалара теології. Того самого року був рукопокладений ньюарською пресвітерією й покликаний на пастора пресвітерської церкви в Пикфорд, Мишиген, а в 1934 році до пресвітерської церкви в Ізмей, Монтана. В обидвох вищезгаданих місцях був вибраний модератором пресвітерії.

Замітне це, що проп. А. Куман за чотири й пів року свого побуту в Злучених Державах так добре опанував англійську мову, що по скінченні студій його покликанню обслуговувати американські церковні громади. Обидві згадані церкви є американські /англійські/. Та він згодився працювати в американських церквах тільки тому, що саме тоді не було місця в українській євангельській церкві, але, діставши нагоду працювати серед українців, він негайно залишив працю серед американців.

Проп. А. Куман має жену й двох синів - Ігоря й Мирослава. Тепер мешкає під ч. 31 Netherwood Place, Newark, N. J. Він ще молодий віком, до своєї праці солідно підготовлений, здібний і працьовитий. Маємо підставу надіятись, що під його проводом Українська Пресвітерська Церква в Ньюарку буде з успіхом продовжати свою виїмково важну працю, а її новому пасторові бажано обильного Божого благословення.

Редакція "Нашого Слова".

температура була б, як дехто обчислює, від 35 до 38 ступнів по Цельзію. Се залежить на grubim слоу хіру, що сягає часом декілька футів і захищає кашалота від холоду і змін температури в морях. Правда, що жолудковий сік був би дуже неприємним, але не міг бути смертельним, бо він не має сили перетравити живу істоту. Інакше жолудок перетравив би сам себе. Я пам'ятаю, як нераз, коли з базару приносили великих щупаків, то в них у шлунку знаходили живих хаб. Зареєстровані випадки з акулами, коли ті ковали деякі малі риби живцем, то потім ці риби не тільки зіставались живі, але проїдали собі вихід на волю через бік акули й зіставались самі в добрім здоров'ї. Маючи все це на увазі, ми можемо твердити, що людина в шлунку кашалота могла зістатись жива так довго, поки не вмерла б з голоду. Можливість досвідів Йони підтверджується не тільки фізіологічними фактами, а так само й історичними прикладами. Подібний випадок є описаний в книзі Ф. Факс'а, "Сіксті трі Іре оф Інкінріпінг". Сей випадок, що лучився з Яковом Бартлей в 1891 році, був перепірений двома французькими вченими. Один з тих учених був де-Парвіль, редактор одного наукового журналу в Парижі, що був відомий як один з найбільш обережних і пильних учених ув Європі. Він пише: "Є багато випадків, коли кити є передсмертній агонії проковтували людей, але се є перший сучасний випадок, коли жертва вернулася жива". Він закінчує, кажучи: "Я закінчую, вірячи, що Йона дійсно вишов з кита живий, як се пише Біблія".

Оповідання про досвіді Бартлей я подаю в перекладі з книги Факс'а: "В лютім 1891 року китобойний корабель, "Зоря Сходу", будучи поблизу Фолклендських Островів на розвідці, зобачив великого кашалота на віддалі трьох миль. Два човна були спущені в воду й за короткий час один з гаківників поцілив рибу. Другий човен атакував кита, але кит ударом хвоста перевернув Його, а люди були викинені в море. Один утопився, а другий, Яків Бартлей, зник і Його не знайшли. Кита вбили й через кілька годин він лежав по при боці корабля. Відтак залога корабля занялась зником китового жиру сокирами й лопатами. Вони працювали весь день і частину ночі. Слідуючого дня витягли шлунок на палубу корабля. Матроси були здивовані, побачивши щось у шлунку, що час від часу подавало ознаки життя. Вони знайшли в шлунку пропавшого матроса, зігнутого й без свідомости. Його поклали на палубу й поливали морською водою, що скоро оживило Його. На протязі двох тижнів він був як несамовитий. Наприкінці третього тижня він поправився і став до праці. Тепер цікаво, що говорить сам Бартлей про свої досвіди: Бартлей твердить, що він міг би жити в тому домі з мяса аж поки не вмер би з голоду та що він стратив притомність зі страху, а не з браку повітря. Він пам'ятає як Його викинуло з човна в море... Потім Його оповила густа темрява й він відчував, що він ховався по гладкому проходу, що, здавалось, рухав Його наперед і ніс. Се почуття було лише короткий час і тоді він відчув, що має більше місця. Він простяг руки намацати й торкнувся ховзької подаючоїся речевини, що здавалось уступала, як він торкався її. Тоді він зміркував, що Його проковтнув кит... Він міг легко дихати, але було нестерпимо гарячо; здавалось, що висмоктувало з него через пори сили. Його шкіра під впливом жолудкового соку кита змінилась в смертельно білу, і ніколи не привернула свого природного кольору, але загально Його здоров'я, здається, не було ушкоджене сим жахливим досвідом".

Є ще інший випадок, описаний в газеті "Бостон Повст Бой", за жовтень 14, 1771 року. /Сей примірник газети можна зобачити ще й досі в публичній бібліотеці в Бостоні/. Випадок трапився з М. Дженіксонем в Полудневім

Докладання на стороні 11-ій/.

DR. H. H. BRUSER

ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР. Практикував у шпиталях: у Відні, Нью Йрку й Бостоні. Лічить внутрішні недуги й робить операції.

Говоримо плинно по українськи. Канцелярія й мешкання:—

456 Simcoe St. South, Oshawa, Ont. Phone 487.

Сказав безумний у серці своєму, що нема Бога.

Пс. 14:1.

Доречно атеїзм означає безбожжя. Це віра, що в світі нема Бога. Атеїзм, отже, є сам у собі пустот негідний, безпідставний заперечення того, що другі безспірно признають за правду. Невже, отже, що атеїзм ніде й ніколи не проявляв суспільності, а ширився тільки між одиницями, і то не як стан природний і нормальний, а як стан ненормальний, вишкочковий. Та може дехто сказати, що в Росії, як нам оповідають, атеїзм поширюється тепер серед мас. Так дехто думає, але це неправда. В Росії атеїзм не шириться, а державна атеїстична влада намагається поширити його шляхом насильства. А це вже цілком щось друге. Навіть як совітська влада, чи не створена й супортована організація, має деякі успіхи в поширванні атеїзму, то досягає їх в умовинах скрайно ненормальних. Бо ж там державна влада дозволяє й заохочує проповідувати атеїзм і поборювати віру в Бога, та влада навіть фіналює атеїстичну пропаганду, - але вияснювати безосновності, недоречності й фальш атеїстичної віри, щобто пропаганду проти атеїзму, та сама влада строго забороняє.

Атеїзм не з'явився, як дехто собі уявляє, в наслідок поширення нової науки й поступу. Таке не раз можна почути від українських неграмотних атеїстів. Атеїзм - це дух, духе стара байка. Уже стародавній грецький філософ Демокрит /460-370 перед Христом/ був розвинув цікаву на тодішні часи матеріалістичну доктрину, яка заперечувала існування Бога. Демокрита й дотепер уважать батьком матеріалістичної філософії. /Уваги гідний факт, однак, що три найвизначніші старинні грецькі філософи вірили в Бога. Сократ 469-399 перед Христом, Платон 427-347 перед Христом, Аристотель 384-322 перед Христом/. Але були атеїсти ще перед Демокритом. Бо ось від псалмопівця, що жив кілька століть перед Демокритом, довідуюся, що якийсь там "мудрагель" сказав, що нема Бога. Це свідчить, що атеїзм не є нічим модерним; що він був відомий уже в далекій давнині та що вже тоді уважали його дурнотою, нерозумом.

Атеїзм такою не є продуктом ніякої науки - ні модерної, ні старинної. Як би це була правда, то всі найбільші вчені повинні б бути атеїстами, а всі менше вчені, мало вчені й невчені повинні б вірити в Бога. Тоді між першими не було б таких, що вірять у Бога, а між другими не було б атеїстів. Однак річ мається зовсім не так. Подавляюча більшість учених людей, і то геніальних природознавців і філософів - минувшини й нинішніх часів - вірять у Бога. Зате, приміром, між українцями стрічаємо немало атеїстів, що є або малограмотні або цілком неграмотні, анальфабети. /Як ж то наука могла doprowadити тих нещасних анальфабетів до атеїзму, як вони навіть букваря не перестудіювали?/. Тож факт лишається фактом, що з одного боку є вчені, що вірять у Бога, а з другого є анальфабети, що в Бога не вірять. Це наглядний доказ, що наука не має нічого спільного з атеїзмом. Нема, отже, найменшої підстави виправдувати атеїзм наукою.

Та вернімося ще до того атеїста, що про него згадує псалмопівець. У Святому Письмі не написано, як він прийшов до заклячення, що нема Бога, як він розумував і на підставі яких даних. Однак ми читаємо, що автор псалма скваліфікував його, як безумного, нерозумного. Це вже є вистарчаючою для нас підставою догадуватися, що той атеїст або розумував мильно або зовсім не розумував, а тільки повторяв це, що чув від когось іншого. /Духе можливо, що заперечував існування Бога тому, що хотів ухилити за поступовці - як це часто роблять деякі українські "поступовці"/. Бо ж як би він був людиною розумною й дивився отвірними очима на світ та розумів хоч дещо з того, що кругом себе бачив, то ніколи був би не прийшов до заклячення, що Бога нема.

Ми кажемо, що навіть як людина серйозно, широко й без пересудів шукає доказів на існування Бога, але з цих чи інших причин не може їх найти або бачити, то й тоді вона ще не має підстави говорити, що Бога нема. В такому випадку людина або може казати, що не знає, чи Бог є чи ні, або сумніватися щодо існування Бога. Значить, така людина може мати причину бути агностиком або скептиком, а ніколи атеїстом.

Phone 164.

MARKS THEATRE

Phone 170.

Ernie Marks, King St. East,
Proprietor. Oshawa, Ont.

Jack Marks,
Manager.

У В А Г А !

У В А Г А !

У В А Г А !

Оцим подається до загального відома ешавських і дооколичних Українців, що ТЕАТР МАРКС'а має на програмі ряд дуже цікавих вистав. Ці і н и н и з ь к і . Слідить за оголошеннями в пресі, або вдавай-теся за інформаціями до управителя Театру ДЖЕК'а МАРКС'а, а він радо послужить Вам.

Для кращого з'ясування вите сказаного возьмімо ілюстрацію. Припу-стимо, що експлоратор підчас подорожі на морю відкриває великий, дотепер для цивілізованого світа невідомий острів. Зблизившись до цього острова, він рishав передусім довідатися чи на ньому живуть люди. Приказує він, от-же, кільком матросам всісти на лодки, переправитися на острів та побачи-ти чи живуть там які люди. По кількох годинах матроси вертають лодками до корабля й повідомляють svojого команданта, що на тому острові живуть люди. "Як виглядають ті люди" - питається він. "Пане команданте, ми тих людей не бачили, цілого острова не оглянули, бо він дуже великий, але ми бачили людські сліди, бачили мешкання, в одному мешканні бачили піч, в я-кій ще горів вогонь, а в другому бачили хліб на столі. З цього ми заклю-чаємо, що на острові живуть якісь люди". Експлоратор погодився з їхньою думкою - в него не було найменших сумнівів, що на острові живуть люди. Матроси резонували правильно.

Припустімо, одначе, що згаданий корабель приплив до того самого о-строва з протинного боку та, що той бік острова не надавався на людські оселі. Матроси, переправившись на него, перейшли мило-дві й не бачили ані людей, ані ніяких слідів людського життя, взагалі, не бачили нічого тако-го, що вказувало б, що там живуть люди. Вернувшись на корабель, вони негай-но повідомляють команданта, що острів незаселений, що на ньому нема ні одної живої душі. "Чому ви кажете, що на ньому нема ні одної живої душі? Ви певні того, що там нікого нема?" - питає він. "Так, ми напевно знаємо, бо перейшли майже дві милі й не бачили ані людей ані жадних слідів люд-ського життя". "А чи острів є тільки дві милі довгий?" - питає коман-дант, усміхаючись. "Ні" - відповідають уже дещо змішані матроси - "цей о-стров, здається, має около сто миль довжини". "Як так" - каже командант - "то ви не маєте ніякої підстави бути певними, що там нема людей, бо остр-ов є около сто миль довгий, а ви перейшли всього дві милі. Ви бачили тільки малу часть острова, а беретеся говорити про цілий острів". Тут я-сна річ, матроси розумували хибно й тому їхній командант не погодився з їхньою думкою. Все, що ті матроси повинні були сказати, оглянувши тільки малу частину острова, було це, що вони не знають чи там живуть люди чи ні.

До таких хибно розумуючих людей належить кожний чоловік, що каже, що нема Бога - кожний атеїст, без уваги на те чи він учений чи неучений. Бо він міг робити досліди, міг шукати доказів на існування Бога, але в дійсності він дуже мало досліджував. Його знання ограничене. Він в най-кращому випадку міг розглянути й пізнати розмірно дуже маленьку й не-значну частину цього, що є на нашій землі. А коли так, то яку підставу ма-є він говорити про цілий світ або про цілу вселенну? Пошпортав шось там у маленькому куточку а береться говорити з авторитетом про всю все-ленну так, немов би всю її розглянув, все в ній пізнав. Таке атеїстичне "всезнайство" свідчить, що атеїст або є нечесний і свідомо говорить лож, або йому бракує здібностей правильно думати. Це є симптом душевної недуги, ненормальності. Ще вище згаданий грецький філософ Платон сказав, що "атеїзм є недугою духа заки стане помилкою розуму".

Люди, що думають здоровим, незіпсованим розумом, бачать у світі багато наглядних доказів на підпертя своїх віри, що Бог існує. Приміром, вони бачать в огружувачій їх природі доцільність. Це незаперечений факт, що в природі все побудоване на засаді доцільності, все помагає на розумному до-строєнні одних частин до других - доцільне достроєння різних органів в одну цілість /приміром, око й м'язи, жила, нерви, що йому дають/, доцільне достроєння різних організмів /рослини й звірять/, доцільне достроєння ор-ганізмів до огруження і т.д.

Наш досвід учить нас, що тільки розум може творити доцільні конст-рукції. І, бачучи доцільні конструкції в природі, приходимо до цілком пра-вильного й раціонального заклячення, що доцільні конструкції в природі рівно ж повстали в наслідок розумного діляння Творця природи - Бога.

Атеїст дивиться на доцільність у природі, також подивляє її, але в своїй впертості каже: Ні, ті доцільно достроєнні конструкції в природі не мали ніякого розумного Творця - вони повстали випадковим збігом при-родних умовин. Розуміється, він так твердить, бо так йому хочеться, але його твердження таке нерозумне й нелогічне, як було б твердження, що примі-ром годинник або радіо не є витвором розумного діляння людини, а витво-ром випадкового збігу різних частин годинника чи радіа. Не дивно, отже, що псалмопівєць назвав атеїста безумним.

Та проте ми стрічаємо атеїстів, що в імя науки говорять і пишуть ба-гато ось таких і тим подібних нісенітниц, заперечують існування Бога, а деякі незрячі люди насліпо приймають це атеїстичне пустомельство за пра-вду, думачи, що це наука, просвіта й поступ. На ділі ж це, що атеїсти навча-ють, не є жадна наука, а бальш, неправда, фантазія й безумство. Л.Юків.

ЧИ ІВАН ФРАНКО БУВ ХРИСТІЯНИНОМ?

/Два погляди щодо Івана Франка: католицький і євангельський/.

Свого часу український греко-католицький василіанський орган "Місі-онар" ч.6 з 1926 року, що виходить в Жовні, Галичина, помістив відповідь на питання, "Чи Іван Франко був християнином?" Відповідь ось яка:

"Іван Франко знаний у нас писатель, то помер тому літ десять, родився з християнських родичів і належає за молодих літ до католицької Церкви. Пізніше, кажуть, перейшов на православ'я. А закінчив своє життя, відказавшись від поєднання з Церквою і Богом. Дехто виправдував його тим, що в останніх лі-тах свого життя попав був в божевілья. Та хоч се була правда, що покійний якийсь час перед смертю попав був в умову хоробу, однак ті, що його перед самою смертю відвідували і старалися поєднати з Церквою і Богом, заявили, що Іван Франко міг і повинен був справу своєї душі полагодити, але він до останньої хвили від сего відмовлявся.

Такий кінець відповіді публична діяльність покійного в його пись-мах. В них висміював він християнство, кпив собі зі Святих, св. Письмо наты-гав на спосіб зрозуміння безвірних і ніякої надприродности не признавав Христові Церкві і її обявленим правдам і таїнствам.

Покійний мав значний вплив, особливо на студентство. Сему впливови треба бодай в значній часті приписати се, що підлягаючі його впливови втрачали з часом віру і ставалися або обоятними для релігії або навіть її ворогами.

З тих то причин і пам'ять про Івана Франка буде для віруючих христі-ян завідою зв'язана з сумною пам'яттю, що був се вправді писатель дуже робо-тятий і дуже плідний, але тех вузького і низького світогляду, яким є за-відою світогляд матеріалістичний, не зрозумівший до кінця свого життя ні Бога, ні його Христової Церкви, а тим самим ні правдивої цілі людського і народного життя, ні тех дійсних його завдань і обов'язків. Талант звикне-ний, вишисений безвиглядною боротьбою з віром, релігією і Богом, розбитий на душі і серці, так і закінчив життя своє відкинувши поєднання з Богом".

Знова ж часопис "Віра і Наука" /ч.6 з 1926 р./, орган Української Є-вангельської Реформованої Церкви на західно-українських землях, який ви-ходить в Коломиї, Галичина, помістив слідуюче спростовання виданеюдею відповіді: "Іван Франко ніколи на православ'я не переходив.

/Докінчення на сторони 11-й/.

LUKE FUNERAL & AMBULANCE SERVICE

ПОГРЕБНИКИ.

Услуга Днем і Ніччю.

Phone 210 or 2940.

67 King St.E., Oshawa, Ontario.

COOPER-SMITH COMPANY

НАЙКРАЩА МУКА НА ХЛІБ.
цукор, рих, сіль, гриси; ріжні кисніня, пожива для дробу, коров,
корої і безпр. Безплатний довіз до всіх частей міста.

Phone 8.

16 Selina St., Oshawa, Ont.

JURY & LOVELL LTD.

АПТЕКАРІ.

Приготовляємо всілякі медицини. Скоро й безплатна доставка.
10 King St.E. Phone 28.- Oshawa, Ont. - 528 Simcoe St.E. Phone 68.

OSHAWA WOOD PRODUCTS COMPANY

Everything in Lumber.

Вікна, двері, футрини, гонти і т.п.

P.O.Box 74 - Phone 660. Рез. Phone 835-W. 284 Albert St., Oshawa, Ont.

D. E. STECKLEY

ХІРОПРАКТОР І ТЕРАПІСТ.

Лікує без медицини. Має раціоначний апарат на діагнозу і лікування.

146 Simcoe St.W., Oshawa, Ontario. Phone 224.

CEDARDALE COAL & COKE COMPANY

C. Davidson, Manager.

Вугілля, кокс, дерево, цемент, вапно, пісок, шугер і будівельні матеріали.

Innis & Margaret Sts., Oshawa, Ont. Phone 1107.

J. H. R. LUKE - REAL ESTATE & INSURANCE

E. Karaszynski, 214 Second Ave., Our Salesman. Всякі асекурації в солідних
компаніях. Асекуруємо життя, дома і автомобілі. Також продаємо реальности.

Наше бюро в Ошаві зареєстроване відоме.
19 Ontario St., Oshawa, Ont. Phone 875 or 687-W.

G. S. WHITE - COAL AND WOOD

Синє вугілля, кокс, дерево, пожива для худоби. Ціни низькі.

North Oshawa, Phone 1903.

KARN'S DRUG STORE

А П Т Е К А.
Медичини, фільми, Цигаретки, Цукорки, Сода, Морожене й Перекуска. Скоря і безплатна доставка.

28 King St. E., Oshawa, Ont. Phone 78 or 79. / Коло пошти. /

CAMPBELL'S STUDIO

А Р Т И С Т И Ч Е С К І Ф О Т О Г Р А Ф.
Виконує послуги з групові фотографії - весілля, товариства, родини.

Студіо під чешлю:-
22 1/2 Simcoe St. S., Oshawa, Ont. Phone 15.

SIBERRY'S

СКЛЕП З УБРАННЯМИ.

Завсігда найліпша якість по найнижчих цінах! Гарна обслуга.

27 King St. E., Oshawa, Ont.

PORT PERRY CREAMERY

М О Л О Ч А Р Н Я.

Масло й Морожене. Найкраща якість. Питайте в свого склепаря.

Goode & Son, Port Perry, Ont.

S. S. KRESGE & CO. LIMITED

В нас купите всі речі від 5 до 25 центів.

Загасіть до нас на каву й перекуску. Костюмерів обслуговуємо чекно.

15-17 Simcoe St. S., Oshawa, Ont.

OSHAWA KINLOCH LTD.

10 King St. W., Oshawa, Ont. Phone 130.

Склеп мужських і хлопчачих убрань.

НАЙНИЖЧІ ЦІНИ, НАЙВИЩА ЯКІСТЬ.

BURNS JEWELRY STORE

32 King St. W., Oshawa, Ont. Phone 389.

Діаманти, годинники, біжутерія, срібна й порцелянова посуда. Продаємо на легкі сплати: 1 дол. готівки, відтак 50 ц. тижнево.

W. T. SUDDARD

638 Simcoe St. South, Oshawa, Ont. Phone 1341.

С.С.М.бішкклі; моторчиклі. Направляємо, продаємо нові часті. Обслуга скоря й совісна. Робота гарантована.

W. I. DAVIDSON

76 Charles St., Oshawa, Ont. Phone 782-J.

Coal, Coke and Wood.

Продаємо вугілля, коке і дрова. Скоря й чесна обслуга. Ціни умірковані.

W. R. BROWN

201 King St. W., Oshawa, Ont. Phone 1543.

Plumbing and Heating Contractor.

Чесна обслуга. Робота гарантована.

Й О Н А Й К И Т .

/Докінчення зі сторони 5-тої/.

рі.І.Б.Сутон описує, як "Едгартаун", житобийний корабель, знайшовши ки- атакував його. Один з човнів кит перекусив на двоє і, проковтнувши еніксона, поринув з ним, але, повернувшись на поверхню, викинув його на шки розбитого човна, побитого але без серйозних ушкоджень.

Ці перевірені випадки доводять певну можливість для кашалота про- втнути людину і знов викинути її живою. В випадку Йони Бог звів усі ставини так, що все - буря, забобонні матроси й кашалот - зійшлося так, з спроба Йони втекти від доручення Бога зведися на нівець і своєю пробов Йона лише переконався, що від Бога втекти не можна. Коли Йона роповідував в Ниневії покаяння, то все велике місто зі всією старшиною каадились і стали кити праведно.

Але досвіди Йони мали глибоке значіння ніх спасіння Ниневії від за- ибелі й кари його самого за дезертирство. Перебування Йони в киті три дні, коли він був похований в морі, було пророцтвом про три дні, що Хри- стос був під владою смерті до воскресення. Христос каже: "Як Йона був три дні й три ночі в кита в череві, так буде й Син чоловічий три дні й три ночі в серці землі". /Маттея 12:40/.

Йона не хотів говорити ниневійцям про суд за гріх, неправду й без- южність. Ісус Христос узня на себе наші прогнани на Голгофті й тепер його ранами ми оздоровлені.

ЧИ ІВАН ФРАНКО БУВ ХРИСТІАНИНОМ?

/Докінчення зі сторони 8-ої/.

2/Ціле своє життя був поєднаний з Богом, бо жив, і поступав і навчав після духа правди і любови, які почерпнув з читання св.Письма /Ливись Франків "Мій Ізмаїрагд"/.

3/Франко ніколи не висмівав християнства, не кпив собі з святих, ко- трі дійсно були заслужили на імв святого /диви Іван Вишенський І.Франка/.

4/Іван Франко не "натягав св.Письма на спосіб розуміння безвірних", але розкірковував своїм розумом там, де католицька церква каже лише на- сліпо вірити.

5/Іван Франко проти Христової Церкви ніколи не виступав, але висту- пав проти неправди, та кривди, та здирства, та ледачого життя, та злоби, та туполобости лекого з греко-католицького клеру - і не на те, щоб їх зни- щити, але направити.

6/Обоятно, себто байдужною до справ греко-католициства ставала укра- їнська інтелігенція не через Франка, а через те, що греко-католицька нау- ка позістала позаяк нинішнього культурного світа.

7/Іля віруючих християн-українців пам'ять про Івана Франка буде за- всіди радісною пам'яттю, бо був це писатель дуже роботящий і дуже плідний, широкого й високого світопогляду, яким є завісиди світогляд широ-ідейної людини, що розуміє Бога і розуміє, що його Христово Церква має бути "до- момом молитви", а не...

Іван Франко більше від усіх українців посідав правдиві цілі людсь- кого й народнього життя, а також ясно розумів життєві завдання й обовяз- ки й хотів тому навчити навіть і греко-католицький клер, котрий його за це люто переслідував, а оо.Васильяни в тій нагінці все рей вели. Франків талант був такий могутній, що ніколи не поломився в боротьбі з кривдою, яку він тлумив мечем свого слова, навіть коли за неї вступались і оборон- ці в реверендах.

8/Закінчив своє життя Іван Франко так, як жив: в Бозі Правди та Лю- бови він жив, в Бозі й умер. А нам в його сліди йти.

ОШАВСЬКІ ВІСТІ.

В четвер, 29-го серпня, в саді української греко-католицької церкви зв.Юрія, свят. А.Редкевич, парох тієї церкви, висловив

відчуття на тему: "Загроза світової війни".

В п'ятницю, 30-го серпня, грім. А.Музика виїхав на конгрес українських націоналістів, який відбудеться в Нью Йорку.

W.E.N. SINCLAIR, B.A., LL.B., KC. & J.C. ANDERSON, B.A., LL.B.

АДВОКАТИ І ПОСРЕДНИКИ.

Office:

Bank of Montreal Building,
20 Simcoe St. North, Oshawa, Ont. Phone 99.

GRIERSON, CREIGHTON & FRASER

АДВОКАТИ І ПОСРЕДНИКИ.

Mr. Grierson, L.C., Mr. T.E. Creighton & Mr. N.C. Fraser.

Office:

Canadian Bank of Commerce, Oshawa, Ont. Phone 120.

CONANT & ANNIS

АДВОКАТИ І ПОСРЕДНИКИ.

Mr. Gordon D. Conant, L.C. & Mr. Allan F. Annis, B.A., LL.B.

7½ Simcoe St. S., Oshawa, Ont. Phone 4.

LOUIS S. HYMAN

Office Phone 67. АДВОКАТ, ПОСРЕДНИК І НОТАР. Res. Phone 2544-W.

Переводить шкільні і карні справи.

Suite No. 1, Royal Bank Bldg., 25 Simcoe St. N., Oshawa, Ont.

JOSEPH P. MANGAN, B.A.

АДВОКАТ, ПОСРЕДНИК І НОТАР. Виконує всі правничі справи. Екзичас гроші.

14½ King St. E., Oshawa, Ont. — Phones: Office 445. Res. 827

DR. S. J. PHILLIPS, DENTIST

Направляє зуби, екзамінує X-ray апаратом, вживає газ при витягуванні зубів. Нерва до услуг.

Cor. King & Simcoe Sts. (over Bassetts).

DR. W. H. GIFFORD, DENTIST

Office:

Regent Theatre Building,

King St. E. Oshawa, Ont. Phones: Office 1780. Res. 669.

C. H. TUCK, OPT. D.

Office Phone 1516. РЕГІСТРОВАНІЙ ОКУЛІСТ. Res. Phone 2526.

Автор книжок про опіку очей. Продає окуляри.

Disney Block, 29½ King St. E., Oshawa, Ont.

DR. JOHN F. BROCK

DENTIST.

Res. Phone 381.

Направляє, вириває й вставляє зуби.

16 Simcoe St. N. — Oshawa, Ont.

A. W. S. GREER & R. D. HUMPHREYS

АДВОКАТИ І НОТАРИ.

Заступають всякі справи — карні й цивільні.

24½ Simcoe St., N., Oshawa, Ont. Phone 3160.

THE BURNS & LTD.

Corner Simcoe & King Sts.
Oshawa, Ont.
Phone 243.

ВСІЛЯКЕ ОБУВА, ПАНЧОХИ Й БАГАЖ.

Услуга для Українців якнайкраща. Заходьте до нашого склепу й
кличте других.

THOMPSON'S DRUG STORE

Your I.D.A.
Druggist
Phone 22.

10 Simcoe St. S., Oshawa, Ont.

Приготовляємо ріжні медицини після рецептів;
продаємо ріжні медицини, фізми, цукорки, цигарети, та ін. Чесна обслуга. Безплатна доставка.

Your I.D.A.
Druggist
Phone 22.

С. Курилів.

"С В І Й Д О С В О Г О".

Це такий клич і такий правдиво український, що щоб його не знать на які мови перекладав, то все одно так гарно не вийде як по українському: "Свій до свого"...

Самособом, що нам, як культурним людям, зовсім не потреба такого клича ані повторити, ані в часі доброї нагоди за ним агітувати, ані когось переконувати, бо ми і так, все купуємо в... чужих...

Клич кличом, а хити треба.

Я зовсім з вами погоджуюсь, що ви тільки кличете, "свій до свого", а ідете до свого поляка чи жидка купувати, бо ану ж українець доробиться?...

Ану ж він збагатиться, а ви ні, - і чи не може тоді чоловікові серце тріснути з... заздри?... Бо полякові і жидкові, якось навіть "до лица" з бизнесом, не так як нашому Іванові, чи Грицькові.

Ви тільки подумайте: Микита Гринишин, - склеп мішних товарів, або: Іван Джаган, - масар... Ні, ніяк не можна в таких людей і з такими назвиськами купувати, піддержувати їх, - хай часливо... банкрутують...

Тому власне ми купуємо всякі речі в пана Ржепи, в пана Дронгала, в Пайонка, Кшижановського, або в пана Грінберга, Пінкаса, Бромберга і Блюма... Одним словом: "Свій до свого"...

Приміром ми, купуючи всякі товари в поляків, спомогаємо їх, а на себе вкладаємо ярмо зовнички, а вони знову, заробивши на нас, посилають надвижку зароблених грошенят в Польщу з маленькою допискою: "для рхонду польського, на уржондзене пацифікації"...

Ну, а "рхонд" не від того... Чому б не погартувати українські спити за їхні гроші?... І гартує буками, аж тріщить. Мовляв - це за гроші ваших неспацифікованих "брати" в Америці...

А скільки наших грошенят поплило колись на відбудову... "ойчизни"? За те - і на те, маємо кохану Польщу, яка нас бє, бо ми як не биті, то плачемо; за те донедавна мали ми "дзядка" Півсуцького, що нас вішав, тому не можемо мати своєї держави, школи, університету, церкви, та ще в додатку маємо гарний, шляхотний "придомок" - Іван Черепаша, гербу Кабан...

Але щоб пан Ржепа здоровий був, та й гарно торгоував, і щоб Польща "не згіненла"... а решта все багатея... Нам пощо школи, церкви, університету, багатих людей з впливами, дипломатів, купців, лікарів, адвокатів, учителів?... Краще хай вже чулі друзь...

Самособом, що пан Ржепа не піде до Івана Джагана купувати товари, бо як до кабана йти, та й його піддержувати?...

- Комусь до волів, а комусь до бумаг - казав небіщик Мартин Боруля.

Клич кличом - жити треба.

Де нашим до бизнесу? Грецької!

Купуючи в чужих, ми маємо подвійну користь тому, що й мову чуку вивчаємо. Приходить, приміром, Гавриліха до склепу пана Пайонка і:

- Дізнай добрий пану! Може пан має житній хляп? Бо мої дітянкам страх кохатим житній хляп, а мій чоловік, то вже пшипадає за ним, а як ще помасці маслом, то такий смачний, то надзівіицьсі не можна...

З боку слухає пані Пайонкова:

- Ах, як пані Гавриліха ладне по польську муві, як родзона полька з под sameй Варшави...

Вийде Гавриліха, а пані Пайонкова до мука:

- Кабанка глупа, польські знєзик паскудзіі!...

Так... так... Не знаємо ми ще, що то пацірікація... Як би ми знали, то ді знали б в кого що купувати, а всяких Пайонків і Ржапів, та Кишжановських омилали б десяток сцєжкою...

Нема у нас, люди добрі, талану до... своїх...

Ми навіть як побачимо пана Ржепу в новому авті, купленому за наші гроші, то в нас ах душа радується:

- Диви... диви... яке гарне авто має, звичайно багатир... Певно заплатив зо три тисячі!...

А наш, як не дай Бог, відважиться купити передпотопового Форда з трьома колесами за п'ятку, то:

- А диви... а він вже Фордом їздить, на колінах би ти їздив!... От поробився, падлюка, най би його грім вбив!... І купи в нього! Дідька!

За те, мої милі Американці, як ідете на збірку на народні цілі, то валіть просто до Джагана, до Гринишина, до Шевчука і других таких самих - хай дають, драбуги! Зони ж українці! Тоді пригадайте одному й другому його національність, вдарте в струну патріотизму, хай йому лице червоніє зо... скупости... А як скаже, що не має, бо його наші не піддержують, на папір його і в редакцію! Так висповідайте його, щоб дітям своїм наказав і склепу відіркися...

До Ржепи за збіркою не ходіть, бо ще готов вас за двері викинути, та гарними словами попрохати... Зрештою, ви знаєте, що подяк і хид на вашу справу не дасть, бо він її ненавидить так само, як вас, безталанних, заздрисних.

Як хочете свого чоловіка так піддержати, щоб йому із дня зробилась темна ніч, беріть у нього товари на кредит і ніколи не платіть, - натомість гірші заповняйте шубляки Пайонків і Цукерманів... Вони вам колись за те вдєсятеро відплатяться... і справа наша скорше виграє, як будемо тільки... грецької!...

Тоді наш гарний клич змінимо на: "Свій, за збіркою - до свого, купувати - лиш в чужого"...

Детройтський "Новий Час".

Безбожного душа бажає зла; не найде змилювання в очах його навіть приятель його. Книга Припов. Соломонових 21:10.

BALE'S SHOE STORE

СКЛЕП ОБУВ'Я

Тут набудете черевики, яких Вам треба й по такій ціні, що можете заплатити. Обслуга якнайчемніша. Приходьте й кличте своїх приятелів.

18 Simcoe St. South, Oshawa, Ont. Phone 175.

SINGER SEWING MACHINES Є НАЙЛІПШІ В СВІТІ

Прочасмо машини до шиття по приступних цінах і на легкі сплати. Маємо всі частини до машин, оливу й голки. Можете набути також уживані, але добрі машини по дуже низьких цінах. Звертайтеся до нашої агенції, а ми радо уділимо Вам всіляких інформацій. Наша адреса:-

Mr. F.T. Hobbs, agent, 18 Ontario St., Oshawa, Ont. Phone 665.

исиль Мазуренко.

РОЗМОВА НА ТЕМУ ХЕМІЇ /Продовження/.

7.Метали й не-метали.

Андрій: Вернімось до елементів.Я вже казав тобі за хемічну енергію.Коханий елемент має ріжну енергію.Крім того один і той же елемент не однако-о злучається з ріжними елементами;наприклад,хлор дуже міцно злучається металами,як от - натрій,мідь,залізо й так далі,і зовсім не злучається бо злучається дуже мляво з не-металами,як от - вугіль,сірка,кислород, азот і т.д.

Степан: Це нове слово - металъ; що воно означає?

Андрій: А бачиш,всі елементи можна розбити на двоє.Одні,як от - золото, рибло,мідь,залізо - блищать,їх можна кувати,вони непрозорі; ці елементи названо м е т а л а м и. Усі ж інші,які там є - кислород,азот,сірка,глерод - названо н е - м е т а л а м и,або металоїдами.Виявилось,що металъ з не-металом злучається хваіш,ніх металъ з металом,або не-металъ з не-металом.І чим менше схожі проміж собою елементи,тим міцніше вони злучаються.- По своїм хемічним ознакам метали й не-метали сильно вірізняються.Усі не-метали міцно злучаються з водородом; метали ж з водородом не злучаються в міцні складники.

8.Кислоти й основи.

Андрій: Ще є одна важна ріжниця між металами й не-металами:метали й не-метали злучаються з кислородом,або як кажутъ, о к и с л ю ю т ь с я,цеб-го переходять у нові субстанції,що названо окислами.

Степан: Ми мали залізо.Чи можна сказати,що тоді залізо окислювалось? Андрій:Так і треба сказати! Тоді залізо окислилось у окисел заліза.Прокислинина буде річ опісля,а зараз придивимось до тієї великої ріжниці, що виявляється у вдачах окислів металів і не-металів.Ти бачив,як гарно горить не-метал сірка.То вона злучається з кислородом,цебто перетворюється в окисел сірки; цей окисел,з'єднавшись з водою,дає складник, що звється сірчаню кислотою,або просто купоросним маслом.Отак само всі окисли не-металів у злучі з водою перетворюються в нові субстанції - кислоти.

WILLOW TEA ROOMS

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА РЕСТАВРАЦІЯ.

447 Queen St.W., біля Spadina Ave., Toronto.

Найліпша пожива по умірованих цінах.Продаємо морожене,соду,цигаретки,цигари й тютюн.Отворена до пізньої ночі,також у неділі й свята.Коли приїжджаєте до Торонта,заходіть до нас,а ми радо послужимо Вам.

А.Чумак,власителька.

J. SEMENUK & F. STRELCHUK

Phone 1831-W.

140 Conant St., Oshawa, Ont.

Phone 1831.

УКРАЇНСЬКА ГРОСЕРНЯ Й БУЧЕРНЯ.Продаємо споживчі продукти по умірованих цінах.Продукти свіжі.Маємо смачні ковбаси,шинки та інші м'яса,а також молочні вироби.Обслуга чемна й скоро.Безплатна доставка.

PETER SABAT -- УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ

Phone 935-M.

286 Albert St., Oshawa, Ont.

Phone 935-M.

Всякі матеріял до шиття,нитки,речі до гафтовання,жіноча одіж,а також одіж для дівчат і дітей.Сведри,панчохи й т.п. УКРАЇНЦІ,СВІДЬО СВОГО! ПАМ'ЯТАЙТЕ,ЩО ЦЕ ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ В ОШАВІ.

MAPLE LEAF BAKERY

Phone 585.

183 Bloor St.E., Oshawa, Ont.

Phone 583.

ОДИНОКА В ОШАВІ УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ,яка випікає найкращий хліб і всякі інші печева.Обслуга скоро й чемна.Питайте за нашим хлібом у сторак. УКРАЇНЦІ,ПІДПЕРМАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ!

Степан: Вони хіба всі кислоти?

Андрій: Так! Але всі кислоти на смак складники мають ще й другі ознаки, по яким їх легко вгадати. Є в продажі так званий лакмусовий папірець, це той папірець, покращений у лакмусі - такий складник є. От бачиш оці сині вузенькі стужки. Це з того папірця нарізано. Як один такий шматочок намочу сірчаном кислотою...

Степан: Він з синього зробився червоним!

Андрій: Так червоніє лакмусовий папір від усякої кислоти, наприклад, від соку кислих овочів: з яблука, з кимсиди, з усякої ягоди, так само від оцту, кислою молока, і від усього, що має кислий смак.

Степан: Дай мені цього паперу, я хочу на всьому це перепробувати.

Андрій: На, візьми. А зараз я тобі покажу третю ознаку кислот. Я сиплю в шкляночку порошок металу магнія й обливаю тепер сірчаном кислотою. Чути, що шипить. То видітає з кислоти газ: Дивись, його можна запалити. Бачиш, він горить. Це водород. А магній шезає. Виходить, метал магній замішує в кислоті водород. Кислота перетворилась у нову субстанцію, якого місто водороду заступив магній. Це найголовніша ознака всіх кислот.

Степан: Через що найголовніша?

Андрій: Бо здібність металів виділяти з кожної кислоти водород доказує, що кожна кислота має водород.

Степан: Так це всі складники з водородом - кислоти?

Андрій: Е, ні! Наприклад, вода, спирт або нафта, хоч і мають водород, але вони не кислоти, не червоніє лакмусу, з магнієм не виділяють водороду, значить, це не кислоти. Можна сказати, що кислоти це такі складники, які злучаються з магнієм і виділяють свій водород.

+ + +

Андрій: Зовсім інша влада окислів, що витворюються з металів. Вони вже не показують ні одної з трьох кислотних ознак. Окисли металів - це вже інший рід складників, а саме - о с н о в и. Основи по своїй владі протилежні кислотам.

Степан: Мені це щось не ясно.

Андрій: Ось тут біла палочка Ідкого натру. Дивись, як вона росте в воді. Цей лакмусовий папірець - вже червоний від кислоти - а його мочу в цьому натру...

Степан: Папірець знов посинів! Може він від кислоти знов почервоніє?

Андрій: А ось дивись.

Степан: В кислоті знов червоніє!

Андрій: А в основі знов синіє. Ідкий натр це - основа. Ще ясніш ця проба виходить коли в шклянку налити води й трохи підкрасити її лакмусом. Від однієї краплі кислоти - вода почервоніла. Від двох крапель основи вода знов синіє. Тепер зримо більшу пробу... У цій шклянці розпушено в воді три золотники Ідкого натру і трохи лакмусу. Щоб ця мішанина обернулася у червону, треба багато прилити кислоти... Дуже багато налили, бо все почервоніло. Краплю, чи дві Ідкого натру... Дивись - тепер ми стільки всипали кислоти й основи, що нема ні синього, ні червоного, а якийсь середній, як кахуть - сілоетовий. Тепер перелий усе в фарфорову чашку.

Степан: Для чого це?

Андрій: Я хочу, щоб вода випарилась на вогні. Тоді зостанеться білий порошок солоний на смак.

Степан: Що ж це таке?

Андрій: З сірчані кислоти й Ідкого натру витвориться глауберова сіль. Її п'ють з водою від живота. /Дальше буде/.

LEM'S LAUNDRY

136 Simcoe St. South, Oshawa, Ont.

Першої класи ручна пральня. Роботу виконуємо вдовольняє для найбільше вибагливих. Збираємо й доставляємо безплатно. Ціни низькі.

ПРОТИЗАКОННИЙ НІМЕЦЬКИЙ ГУМОР.

/Сторінка гумору/.

В Канаді, Злучених Державах, Англії, Франції й багатьох других демократичних країнах люди знаходять неабияку розривку в гумористичних оповіданнях про своїх високих урядовців, політиків, державних мужів. Так воно було до недавня також у Німеччині. Але з приходом влади гітлерівців автори політичних сатир і карикатур скоро переконалися, що за добрі політичні карти гітлерівська влада дає такі нагороди, як кількомісячні "вакації" в концетрційному таборі, або навіть заслання на тяжкі роботи. Оповідають, що Гітлер надмірно серйозна людина, стрий кавалер, що провадить дуже аскетичне життя, не їсть мяса, не курить і не вірить, що це виїде Німеччині на здоровля ким він або його співробітники стануть предметом німецьких жартів. Один гітлерівський часопис, кажуть, мав пійти так далеко, що виразно заявив, що "наш рух не толерує жадного гумору".

В наслідок такого крайню ворожого становища урядових чинників до всього, що політично смішне, багато гумористів тепер працюють у підземеллі, а тому їхні гумористичні анекдоти про гітлерівський режим і самого Гітлера друкують і поширюють тайно - так, як друкували й поширювали революційну літературу за царських часів у Росії. Недавно переловили три книжки, що на окладниках мали заголовки, "Пісні Штурмовиків", "Фавст Гетого", "Драми Шейкспіра", а в дійсності це були книжки жартів з гітлерівського режиму, Гітлера та сатирична критика філософії расової чистоти. Нижче подаю кілька візріцк недержального німецького підземельного гумору.

Стрічає на улиці німець свого приятеля і, подзоровкавшись з ним, каже: "Я чув новий жарт про гітлерівців. Що дістану, як скажу тобі?" "Думаю, що не менше як шість місяців тюрми" - відповідає його приятель.

Прийшло п'ять німецьких громадян до каварні, посідали при столі й мовчали. По користкій мовчанці один тяжко зітхнув, другий застогнав, третій покитав головою, четвертий ликув слезу, а пятий, звернувшись до чотирох, тихцем каже: "Але ж, приятелі, прошу вас, будьте остерожні! Я вже вам не раз говорив, що тепер дуже небезпечно вести політичну дискусію в публічному місці".

Одного вечера Гітлер пішов до кінотеатру, але інкогніто, себто так, що в театрі його ніхто не знав. Сів собі гет позаду, на одному з послідніх місць. Коли зачали показувати образки з різних цікавих подій у світі, і м.ін. показали також Гітлера, як він у одному місці виголошував промову, то вся публіка встала й привитала цей образок гучними оплесками. Одинокий Гітлер сидів і не оплескував. Один з театральної служби завваживши це, прибіг скоренько до Гітлера, штуркнув його злегка в рамя й каже: "Ви, тіпше зробіте, як встанете. Я також почувався так, як ви, але тепер небезпечно виявляти свої почування".

Одного разу Гітлер відвідував заведення для божевільних. Один з пацієнтів, зобачивши Гітлера здалека, кричить до своїх товаришів: "А це хто такий, що має такі вуся, як Чарлі Чаплін?" Гітлер чув це і, звернувшись до зацікавленого пацієнта, з обуренням питає: "Хіба ти не знаєш, хто я? Я є Адольф Гітлер, провідник цілої німецької нації!" Пацієнт, здорово зареготавшись, каже: "Ага, то ти такий! І я про себе колись так думав, а тому мене забрали сюда".

Одного разу Гітлер скликав деяких провідних людей з Берліна й околиць, щоб довідатися від них, як загаль реагує на його політичні реформи. Між запрошеними був також один визначний хитівський рабін. Всі говорили, що люди чутяться щасливими, люблять Гітлера і т.п. Але Гітлер завважав, що рабін нічого не говорить і весь час сидів дуже задуманий.

- Чому ж ви, пане, нічого не говорите? - питає Гітлер рабіна.

- Бо я думаю - відповів рабін.

- Про що ж ви так думаєте? - допитується Гітлер.

- Питання, над яким я думаю, мене дуже цікавить. Як вам, пане Гітлер, відомо, єгипетський фараон був дуже великим анти-семітом, дуже не любив жидів. Жиди пережили його й його державу, і на ту памятку тепер їдять прісний хліб, так звану мацу або паску. Гаман також страшно ненавидів жи-

HARRY D. WILSON HARDWARE

Коли самі зайдете, або дітей своїх пришлете до нашого склепу, будьте певні, що обслужимо Вас і Ваших дітей чесно та продамо Вам потрібні речі по зміркованих цінах.

25 King St. W., Oshawa, Ont. Phone 46.

OSHAWA DAIRY LTD.

451 Simcoe St. S., Oshawa, Ont.

Phone 618.

Молоко, солодка й квасна сметана, маслянка й старокраєвий сир. Наша молочарня обслуговує Українців і Поляків цієї місцевості через 24 роки й гарантує на дальше добру якість і чемну обслугову.

Джордж Гарт і Сини,
власителі.

дів'яного повісили, а на його пам'ятку жиди гдять гаманові вуха на свято Пурім. А саме тепер я роздумував над цим, що то жиди будуть їсти на вашу пам'ятку, пане Гітлер.

/За англійською пресою/.

УКРАЇНЬСЬКА ПРЕСВИТЕРСЬКА ЦЕРКВА В ТОРОНТО

при 135 Беверлі Стріт, недалеко Лондас.

Богослуження відбуваються кожної неділі в годині 11-ій рано під проводом прот. Михайла Фесенка. Радо вітаємо всіх.

УКРАЇНСЬКИЙ ЄВАНГЕЛЬСЬКИЙ КАТЕХИЗМ.

Кожний український євангеліст повинен докладно познайомитися з головними основами євангелістського вірування й навчання. В цьому може багато допомогти Гайдельберзький Катехизм, недавно виданий українською мовою. Коштує всього 10 центів. Було б покладанням, щоб українські євангелістські громади в Канаді й Злучених Державах замовляли більше число примірників для своїх членів, а також для поширення між другими. Замовляти від: J. Schipper, Neuweg 32, Hilversum, Holland, Europe.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТІ.

Відомий в Канаді Василь Свистун зачав боротьбу проти теперішньої церковної політики проводу українських автокефалістів і в тій цілі приступив до видавання часопису "Рідна Церква".

Д. Т. Лазар, що колись перебував в Ошаві, тепер є редактором українського тижневика "Новий Час" в Детройт, Зл. Держави.

На конгрес українських націоналістів, що відбувся в Нью-Йорку, від 30 серпня до 2 вересня, приїхало двоє представників українського з'організованого націоналізму з Європи - генерал Микола Капустянський та інженер А. Сціборський.

Найцінніші депеші доносять, що абисинський король перехитрив Мусоліні в той спосіб, що найбагатшу частину свого краю вилучив англійським та американським капіталістам на 75 років.

DIXON COAL CO. LTD.

313 Albert St.
Phone 262.

15 King St. E.
Phone 266.

General Motors Scrap Wood.

Продаємо дрова Дженерал Моторс.